

SAVEZ ZA SURADNJU NA SREDOZEMLJU

#MedCooperationAlliance

“Zajedničko suočavanje s općim izazovima i povezivanje strategija za bolju i održivu budućnost”

Barcelona – 4. veljače 2019.

Mi, regije **Intermediteranske komisije CPMR**, **Pirenejsko-sredozemna euroregija**, **Jadransko-jonska euroregija** te mreže lokalnih ustanova **MedCities** i **Arco Latino**, okupljene u Barceloni 4. 2. 2019. kako bismo razmotrile **budućnost suradnje u sredozemnoj regiji**, prema **zajedničkoj i dugoročnoj strategiji za održiv i integriran teritorijalni razvoj bazena**, odlučile smo osnovati **“Savez za suradnju na Sredozemlju” #MedCooperationAlliance**.

#MedCooperationAlliance je savez koji vjeruje u višerazinsko upravljanje i u sredozemnu suradnju kao temeljne pokretače za osiguranje bolje budućnosti za stanovnike Sredozemlja i Europske unije. Savez je nastao u suradnji glavnih sredozemnih udruženja, čiji su osnivači regionalne i lokalne vlasti, i dviju euroregija. Ovaj savez, otvoren za potporu i sudjelovanje ostalih ključnih teritorijalnih aktera i institucija, **želi da EU i euromediteranske institucije nakon 2020. (imajući u vidu sljedeća dva perioda sastavljanja programa)**, Afrička unija, Unija za Mediteran i Ujedinjeni narodi, zajedno s ostalim međunarodnim organizacijama i institucijama koje djeluju u sredozemnoj regiji, više rade na **integraciji morskoga bazena, makroregionalnim strategijama i ostalim povezanim inicijativama i sredstvima suradnje** kako bi stvorili **jedinstvenu, povezaniju i suvlasničku sredozemnu makroregiju**.

Od državnih, regionalnih i lokalnih vlasti do nevladinih organizacija, sveučilišta, međunarodnih organizacija i privatnoga sektora, **svatko tko dijeli ovaj pristup otvorenoga upravljanja i integrirane suradnje na Sredozemlju, dobrodošao je da se pridruži #MedCooperationAlliance** potpisujući Deklaraciju (u ime organizacije ili u svoje ime). Subjekti koji podupiru Savez i njegovu deklaraciju dužni su promicati zajedničko djelovanje radi težnje za postizanjem njegovih ciljeva.

#MedCooperationAlliance – Uvod i Deklaracija

“Zajedničko suočavanje s općim izazovima i povezivanje strategija za bolju i održivu budućnost za sve”

Mi, potpisnici saveza #MedCooperationAlliance,

1. PAMTEĆI izvješće ARLEM-a “Kohezijska politika za Sredozemlje” (2014) i [“Akcijski plan prema makroregionalnim strategijama i strategijama morskoga bazena na Sredozemlju”](#) Intermediteranske komisije CPMR (2014), kao i deklaracije Intermediteranske komisije CPMR iz Venecije (2016), Napulja (2017) i Patrasa (2018), stavove Intermediteranske komisije CPMR o budućnosti teritorijalne suradnje nakon 2020. i finalnu Deklaraciju CPMR-a iz Madeire (2018);

2. PRIMJEĆUJUĆI da je sredozemno područje danas prepoznato kao druga po veličini žarišna točka globalne bioraznolikosti, obuhvaćajući i kopneni i morski okoliš, a da mu u isto vrijeme uvelike prijete klimatske promjene, kao i propadanje i gubitak prirodnih staništa zbog ekološki neodrživih ljudskih aktivnosti, uključujući pretjerano iskorištavanje prirodnih resursa i artificiranje tla. Situaciju dodatno pogoršavaju povećano onečišćenje, neodrživ ribolov i ekstremni klimatski fenomeni poput povećanja temperature i podizanja razine mora;

3. PREPOZNAJUĆI kulturno bogatstvo i zajedničku baštinu građana, ljudi i teritorija Sredozemlja na svim razinama, a istovremeno zajedničke izazove koji se tiču svih aspekata vezanih za okoliš (očuvanje bioraznolikosti i prirodnih staništa te pristup vodi), energetske učinkovitost i klimatske promjene; mobilnost ljudi, dostupnost i transport; plavi i zeleni rast (uključujući obnovljive energije mora); društveno-gospodarsku koheziju; potencijal održivoga turizma (zanimljive, inteligentne, održive i inkluzivne destinacije); obrazovanje, vještine i zaposlenje, posebice za žene i mlade generacije; kao i posebnosti otoka te unutrašnjih ruralnih i rjeđe naseljenih područja;

4. UPOZORAVAJUĆI o potrebi da se Sredozemlje učvrsti kao područje mira, sigurnosti i dobrog upravljanja za svoje stanovnike, sposobno da nadiđe geopolitičke konflikte i tenzije te izazove povezane s terorizmom;

5. UVIĐAJUĆI ključnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti kao pokretača integriranoga teritorijalnog razvoja i suradnje na Sredozemlju, ali i kao razine vlasti koja je najbliža građanima i zainteresiranima za ostvarenje ciljeva održivoga razvoja i provedbu globalnih programa poput Pariškoga sporazuma ili Nove urbane agende (Habitat III);

6. SLAVEĆI pozitivne ishode povećane suradnje koju su mogli prozrokovati putem svojih mreža, kao i posredstvom Odbora regija, ARLEM-a (Euromediteranske regionalne i lokalne skupštine), EGTS-a (Europske grupacije za teritorijalnu suradnju) i postojećih programa EU-a za teritorijalnu suradnju kao što su Interreg MED (program sufinanciran od strane Europskoga fonda za regionalnu suradnju), CBC (prekogranična suradnja), IPA (sredstvo za pretprijetnu pomoć) te ENPI CBC MED (program prekogranične suradnje u susjednim područjima Sredozemlja), i inicijative u nastajanju na Sredozemlju;

7. DOČEKUJUĆI S DOBRODOŠLICOM napredovanje strategije EU-a za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR) koja promiče konkretne projekte i inicijative poput jadransko-jonske mreže sveučilišta, regija, gospodarskih komora i gradova (AI-NURECC) te pozitivne korake naprijed pomorske inicijative WestMED koja je 4. prosinca 2018. usvojila akcijski plan identificirajući šest prioriteta zajedničkoga djelovanja¹;

8. CIJENEĆI veliki korak naprijed koji je poduzela inicijativa BLUEMED za istraživanje i inovacije u plavoj ekonomiji na području Sredozemlja osuvremenjujući svoj SRIA (Strategic Research and Innovation Agenda / Plan za strateško istraživanje i inovaciju) i krećući se prema provedbenome planu koji uključuje sve zemlje Sredozemlja, kao i Partnerstvo za istraživanje i inovacije na području Sredozemlja (PRIMA) koje podupire djelovanja s ciljem razvijanja inovativnih i održivih rješenja u poljoprivredi, proizvodnji hrane i opskrbi vodom, potičući primjenu od strane općina, poduzeća i građana;

9. PREPOZNAJUĆI snažniju ulogu Unije za Mediteran i povećane napore u smjeru humanoga i održivog razvoja, posebice izjave ministara Unije za Mediteran o okolišu i klimi (2014), o plavoj ekonomiji (2015) te Urbanu agendu Unije za Mediteran (2017);

10. DOČEKUJUĆI S DOBRODOŠLICOM djelovanje UNEP MAP-a, posredstvom Mediteranske strategije održivog razvoja (MSSD), i Centra za integraciju na Sredozemlju koji se bavi mladima, obrazovanjem, inovacijama, mogućnostima zaposlenja, izbjeglicama i mobilnosti, klimatskim promjenama, teritorijalnom povezanošću i urbanim razvojem;

11. NAGLAŠUJUĆI da se ipak još mnogo toga mora uraditi kako bi se strategije, sredstva i ključni akteri još bolje povezali s ciljem promicanja konkretnih projekata za djelotvornije i utjecajnije suočavanje sa zajedničkim izazovima bazena s društveno-gospodarskoga, ekološkog i geopolitičkog gledišta;

12. UZIMAJUĆI U OBZIR da će sljedeći izbori u Europskoj uniji, unatoč Brexitu i financijskoj situaciji, biti shvaćeni kao mogućnost za jačanje euromediterranskoga duha suradnje jer jače Sredozemlje može biti pozitivan pokretač za Europu, Afriku, Bliski istok, Aziju i cijeli svijet;

13. NAGLAŠUJUĆI da prijedlozi Europske komisije, posebno oni koji se odnose na višegodišnji financijski okvir, nisu dovoljno ambiciozni, pogotovo oni o dotacijama za teritorijalnu suradnju i Sredozemlje;

14. IZJAVLJUJUĆI da su proaktivnost i inicijativa sredozemnih aktera na svim razinama vrlo pozitivne, ali trebaju biti bolje koordinirane jer prevelika disperzija može sve napore učiniti uzaludnima. Također, moramo bolje povezati obale sredozemnoga bazena kako bi bile ujedinenije, povećati značaj područja na europskoj i svjetskoj razini, kao i njegov potencijal za inovacije (npr. pomoću novih tehnologija, novih vještina i poslova, upotreba velikih/otvorenih podataka za teritorijalne politike i vrijednosne lance itd.) te doprinijeti dobrostanju građana i okoliša;

---

¹Centri za morske aktivnosti, bioraznolikost i očuvanje morskih staništa, održiva potrošnja i proizvodnja, održiv ribolov i akvakultura u obalnim zajednicama, mobilnost vještina, pomorska sigurnost i borba protiv onečišćenja mora.

Potpisujemo #MedCooperationAlliance za održiv, integriran i kohezivan razvoj Sredozemlja i izjavljujemo da će:

Europska unija, Afrička unija, Unija za Mediteran i ostale međunarodne organizacije i institucije koje djeluju na Sredozemlju morati

1. Dovedi sve **strategije i inicijative u nastajanju na Sredozemlju**, kao što su, između ostalih, EUSAIR, WestMED i BLUEMED, do **operativne primjene** osiguravajući i povećavajući **moгуćnosti** (npr. pristup financiranju, sredstvima i jačanju kapaciteta) i izravnu **uključenost** u konkretne radnje za lokalne i regionalne vlasti te teritorijalne javne i privatne sudionike otkrivajući u potpunosti njihov suradnički potencijal.
2. Predvidjeti veću **fleksibilnost** za EUSAIR, posebice u odnosu na pristup temeljen na pravilu nesudjelovanja (pogotovo u financiranju), i procijeniti **kreiranje bazenske strategije komplementarne inicijativama EUSAIR i WestMED** (ili proširenje WestMED-a) za istočni dio Sredozemlja koji, kao morski bazen, još ne računa na solidan strateški suradnički okvir.
3. Nastaviti promicanje **jačanja, usklađivanja i integracije svih relevantnih strategija i inicijativa** sposobnih za osnaživanje **višerazinskoga upravljanja i suradnje** prema **jedinstvenoj integriranoj dugoročnoj strategiji za Sredozemlje** ili barem solidnom suradničkom mehanizmu (ne mora biti temeljen na upravnom odboru) koji bi mogao ugledati svjetlo u desetljeću nakon 2020.
4. Smatrati da **plava ekonomija može biti idealan pokretač za kreiranje integrirane strategije na razini Sredozemlja**, ali da će to biti samo prvi korak prema **široj suradnji politika povezanih s trima stupovima održivoga razvoja** (npr. borba protiv klimatskih promjena i prilagođavanje njezinim posljedicama; energetska učinkovitost; upravljanje vodenim resursima; društvena i solidarna ekonomija; politike mladih, posebice u vidu obrazovanja, obuke, profesionalnoga usmjeravanja i mogućnosti zaposlenja u ostalim sektorima).
5. **Kreirati ovu dugoročnu integriranu strategiju** za bolji, kohezivan i održiv razvoj na Sredozemlju **na temelju niza principa** i pristupa koji uključuju: **postupno sudjelovanje svih mediteranskih zemalja i aktera uključenih na teritorijalnoj razini** te **pristup varijabilne geometrije** u odnosu na specifične strategije i inicijative koje trebaju biti integrirane.
6. **“Teritorijalizirati” susjedске odnose i politike** između Europe, Afrike i Bliskog istoka, posebno kada se radi o novim instrumentima poput budućega **Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI)**.
7. **Predvidjeti ambiciozniji proračun i instrumente** prilagođene ključnim izazovima Sredozemlja i potrebama njegovih zemalja, teritorija i građana.
8. **Održati prekograničnu pomorsku suradnju u arhitekturi Interreg-a osiguravajući nastavak suradničkih programa sa snažnom i učvršćenom pozadinom**, poticati **transnacionalnu komponentu** i oblikovati **geografiju budućih programa teritorijalne suradnje** imajući u vidu pogotovo potrebe teritorija, predviđajući solidne mehanizme za **sinergiju među programima Europske unije**, povećavajući **direktnu uključenost sudionika iz mediteranskih zemalja izvan Europske unije**.
9. Promicati **stvaranje platforme nacionalnih i internacionalnih donatora** koji djeluju u sredozemnoj regiji, posebice u južnom i istočnom prstenu, za poboljšanje koordinacije strategija, programa i radnji koji se posebno bave s regionalnim i lokalnim vlastima.
10. Ojačati i **podržati ostale financijske inicijative Europske unije** koje promiču **razvoj kapaciteta lokalnih i regionalnih vlasti na Sredozemlju** putem pilot-projekata i mrežnih aktivnosti (npr. Međunarodna urbana suradnja, Partnerstvo za održive gradove ili programi Urbact).

Potpisnici saveza #MedCooperationAlliance obvezuju se da će:

1. Dati svoj doprinos za ujedinjenje i povezivanje Sredozemlje **promičući sinergije između ključnih inicijativa s najvećim uspjehom**² (npr. integrirano upravljanje obalnim zonama i održivi razvoj mediteranskih obala, obrazovanje i obuka u pomorskome sektoru, održivi turizam – posebno zanimljive, inteligentne, održive i inkluzivne destinacije, energetska učinkovitost i borba protiv klimatskih promjena između ostaloga) i **širih postojećih strategija na razini Sredozemlja koje predvode** regije, zemlje, Europska unija, Afrička unija, Unija za Mediteran te ostale međunarodne organizacije i institucije koje djeluju na Sredozemlju;
2. Poticati **daljnje inicijative, radnje i projekte s ciljem obogaćivanja društvene, ekonomske i teritorijalne integriranosti regije** na područjima kao što su mediteransko državljanstvo, javno upravljanje, rodna jednakost, mladost, poštovanje kulturalnih manjina, pitanja zaštite okoliša i klimatske promjene;
3. Snažno podržati **suradnju na političkoj, tehničkoj i projektnoj razini između regionalnih i lokalnih aktera EU-a, IPA-e i partnerskih mediteranskih zemalja izvan EU-a** kao i između svih komponenti **četverostrukoga heliksa**: javnoga i privatnog sektora, akademskoga svijeta i nevladinih organizacija / civilnoga društva.
4. Smatrati **otočne prostore esencijalnim elementom u budućoj strategiji Saveza** zalažući se za prepoznavanje poteškoća i nedostataka otočnih područja u okviru radnji i programa provedenih na sredozemnoj razini (posebice na području transporta, u odnosu na europske instrumente kao što je europska prometna mreža TEN-T i “Autoceste mora”).
5. Obvezati se i **strukturirati** u nadolazećim godinama – moguće s potporom EU-a i euromediteranskih institucija – **čvrstu operativnu mrežu na više razina i s više aktera među zainteresiranim stranama** koja bi mogla:
  - **unaprijediti provedbu postojećih sredozemnih strategija i inicijativa** kako bi **povezanije djelovale** u dužem periodu;
  - zajedno osmisliti i razviti pilot-projekte i programe povezujući regionalne i lokalne sudionike i, posebice, promotore ovoga Saveza.
  - Podržati **političke stavove koje su iznijele Tematske zajednice Interreg MED**, tako da njihove poruke, nastale na temelju projektnih rezultata, mogu imati važan utjecaj na politike na svim razinama, posebno “Atenska deklaracija” Zajednice za održivi turizam i “Deklaracija PANACeA” o pristupima, temeljenima na ekološkom sustavu, zaštiti i upravljanju bioraznolikošću. Savez će također procijeniti mogućnost podupiranja budućih političkih stavova koji će proizići iz zajednica održivoga turizma i plavoga rasta koje pripadaju Interreg MED-u u 2019.

---

² Kao što je “Bolonjska povelja” za održivi razvoj obalnih područja, “Vasco da Gama” za obuku i mobilnost u pomorskome sektoru, “AI-NURECC”, “Politički program mediteranskih regija o održivom turizmu” ili predstojeći “Zajednički akcijski plan SHERPA za energetska obnovu zgrada na Sredozemlju”.

SAVEZ ZA SURADNJU NA SREDOZEMLJU

“Zajedničko suočavanje s općim izazovima i povezivanje strategija za bolju i održivu budućnost”

Barcelona – 4. veljače 2019.

POTPISNICI

Apostolos KATSIFARAS

Predsjednik Intermediteranske komisije
CPMR i guverner regije Dytiki Ellada

Francesca LLUCH ARMENGOL I SOCIAS

Predsjednica Pirinejsko-mediteranske euroregije
Predsjednica Vlade Balearskih otoka

Joan Josep MALRÀS I PASCUAL
Predsjednik organizacije Arco Latino
i predstavnik provincije Tarragona

Mohamed IDAOMAR
Predsjednik MedCitiesa
i gradonačelnik Tétouana

Nikola DOBROSLAVIĆ
Predsjednik Jadransko-jonske
euroregije i župan Dubrovačko-
neretvanske županije